

OLIMPIADA DE LECTURĂ LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ
Etape județeană, 24 martie 2018

Secțiunea gimnaziu – lector avansat, nivelul 2 – clasele a VII-a și a VIII-a

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție următoarele precizări:

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de 3 ore.

Citește cu atenție fiecare text, apoi cerințele și răspunde la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

30 de puncte

CITITORUL DIN PEȘTERĂ

de Rui Zink

Mă trezesc într-o peșteră imensă, din bolta căreia picură șiruri de stalactite, preschimbate în mătăanii de ceară, în care se reflectă lumina lunii, pesemne, plină. Peștera, sau grota, pare o catedrală preistorică. Totuși, remarc cu groază, pe jos se află ceva foarte diferit de ceea ce ar fi de așteptat într-un sanctuar: sute, poate mii de oseminte. Tibii, clavicule, hârci. O mare de oase. Și cărți.

Cărți, cărți, cărți. Oase și cărți, cărți și oase, cărți și iar cărți, răspândite pretutindeni. O macabră maree a depozitat acolo rămășițele pământești a sute de oameni, precum încărcătura revărsată a unui petrolier, dacă, în loc de aur negru, ar fi transportat cărți. Unul dintre pereții peșterii are o enormă cocoasă, o stâncă neagră, proeminentă. Deodată, stânca se mișcă.

Aaah! Țipătul îmi rămâne sechestrat în gâtlee. În schimb, inima amenință să-mi sară din piept și să explodeze în toate direcțiile. Dacă aș fi fost mai în vârstă, aș fi căzut chiar acolo, în clipa aceea, fulgerat de un teribil infarct.

Nu, nu e o stâncă. E... e o siluetă. O siluetă nemăsurată.

Iar silueta se înclină în direcția mea.

Nici nu știu cum, dar îmi adun suficient curaj ca să strig, acum, de-adevăratelea:

– Aaaaaaaaaaaaaah!

Silueta răsare parțial din umbră. Clarul de lună se oglindește scurt în ceea ce ghicesc a fi ochii. O voce groasă găfâie:

– În sfârșit, te-ai trezit.

Rămân mut de uimire. Oi fi auzit bine? Tremurând, întreb:

– Ci-cine ești? De unde vii? Unde te duci?

Sunt poetul Bocage,

vin de la cafeneaua Nicolo

și plec în lumea de dincolo

dacă tragi cu pistolul.

– P-poftim?

– Bocage, băiete. Nu-ți place Bocage?

– Ce-ce anume?

– Eu ador mai ales sonetul acela care începe așa: *Bocage eu nu mai sunt!.../ în groapa sură...* Nu știu de ce, simt mereu că la mine se referă. Deși nu mă cheamă Bocage... Dar, ciudat, sunt mai puțin nemângâiat când recit tare aceste două versuri. Se prea poate ca din cauza celui *în groapa sură...*

– Nu... Nu...

– Tu ești portughez, nu-i așa? Te-am auzit vorbind în somn. Sau asta sau... Numai că accentul mi se pare...

Vocea acelei stânci vorbitoare este profundă și cavă, pare să facă ecou. Dacă tunetele ar avea voci, poate că așa ar fi. Nu e propriu-zis dezagreabilă, doar ciudată. Amintește parțial de un cântăreț de jazz care și-ar controla vocea ca să nu provoace un cataclism cu vibrațiile laringelui.

– Ce-ce..., am bâiguit. Ce ești tu?

Trebuie să aveți înțelegere față de mine, eram cuprins de cea mai totală panică. Știam că plecaserăm să-l vânăm pe Anibalector, dar una era să te gândești la existența lui în confortul corăbiei, și cu totul altceva să te afli chiar în fața animalului, confirmând că nu, nu era un mit. Era mult mai rău decât un mit: era un monstru real. Părea să stea așezat, cu mâinile atingându-i picioarele, de înălțimea a trei etaje. Atunci cum o fi în picioare? Un monstru care ar putea să mă facă bucățele, judecând după osemintele care se amestecau printre cărți. Ca bomboana de pe colivă, dacă ar avea chef.

Nu, panica mea era oricum, numai irațională nu. Era chiar foarte rațională, dacă se poate vorbi de o frică împanicită.

– Mă întrebi cine sunt? Ce sunt? Credeam că știi. Făptura m-a privit cu o oarecare curiozitate. Sau vei fi nimerit aici din întâmplare? Te duceai la cinema și ai încurcat strada, nu-i așa?

– T-tu? Tu ești Anibalector?

Nemăsurata făptură a făcut semn că da, din căpățână.

– Și... tu vorbești? Chiar vorbești?

– Păi...

Monstrul a scos ceea ce, cu bunăvoință, s-ar putea lua drept un oftat:

– Dar vorbitul e ca tenisul, fără parteneri n-are prea mult haz. De asta citesc. E mai autonom. Depind mai puțin de bunătatea străinilor, cum ar spune Tennessee Williams.

– Tu... tu vorbești? am repetat. Hotărât, în noaptea aceea nu puteam fi un bun partener de tenis.

– Ce te miri atâta? a întrebat monstrul. Tu nu vorbești, băiețuș?

– Bine, dar eu..., aproape că m-am înecat. Eu sunt om!

El m-a măsurat cu privirea. Mi-aduc aminte că mi-am spus, cu o oarecare ușurare, că mai bine cu privirea decât cu o lăboarie. [...]

Simțeam că aveam febră, eram confuz, pierdut. Eu sau universul întreg. Eu sau universul – unul din noi intra în flagrant delir.

– Tu..., am ezitat.

– Da, băiețuș?

– Tu... Tu ești Dumnezeu? Sau vreun soi de zeu, voiam să spun, dar n-a ieșit așa.

– Dumnezeu, eu? Ha! Ha! Ce idee prostească! Uită-te la mine.

Și a ieșit din umbră. Razele lunii i-au luminat fața, dacă se poate numi față masa aceea enormă și neagră, mai mare decât o poartă, aplecată spre mine. Doar nările aveau suficientă lățime ca să încapă acolo un om. Acea stranie făptură era vag asemănătoare cu... o gorilă? O gorilă de dimensiunea a zece elefanți, firește.

– Dacă aș fi ce ai spus, asta ar însemna că maimuța ar fi creată după chipul și asemănarea Lui, și nu, cum spune cartea cea bună, domniile voastre.

– Tu... Tu cunoști Biblia?

– Sigur că o cunosc. Colosul și-a încruntat fruntea. Tu nu?

– Da... Nu... Vreau să spun, o cunosc, dar n-o cunosc.

– Rău. Ai citit-o sau n-ai citit-o?

– De citit, chiar citit, nu. Acum aproape nimeni nu mai citește.

– Nu citești? Atunci ce faci? Cum vă petreceți timpul?

– Păi... Se dau multe jocuri la televizor. Mai sunt concursurile... Și novelele...

Monstrul a făcut o strâmbătură oribilă care se poate să fi fost rudă îndepărtată a vreunui zâmbet:

– A, nuvelele... Eu, de exemplu, chiar prefer nuvelele în locul romanelor. Mai scurte, sigur, dar mai comode...

– Vreau să spun, telenovelele.

– Telenovelele? a urlat monstrul, aproape împingându-mă în prăpastie cu forța plămânilor săi.

– Televizorul. E ceva care... Omul ia loc cu telecomanda în mână, și stă așezat ca să vadă petrecându-se lucruri.

Monstrul a clătinat din cap. Cu siguranță auzise deja de aparatele electrocasnice, fiindcă manifesta mai degrabă supărare decât surpriză.

– Să vadă petrecându-se lucruri? Ce anume s-a întâmplat ca să facă să se întâmple lucruri?

– Păi, nici cititul nu e...

Răgetul lui a răsunat în peșteră. M-am temut că putea să-mi cadă în cap o stalactită și să mă tragă în țeapă peste osemintele semenilor mei. În fine, de-ar fi fost asta singura mea temere...

– Cititul înseamnă să faci lucrurile să se întâmple în capul tău. Nu stai să te zgâiești la un perete vorbitor! Monstrul a lăsat să-i cadă lăboia jos, spulberând prin aer o sumedenie de oase. Poate să pară același lucru, băiete, dar este exact contrarul. Asta-i bună!

Anibalector a mârâit:

– Știi să spui povești?

Mi-am amintit de nopțile pe corabie. Uneori Keequog sau contramaistrul povesteau anecdote.

– Mmm... Mai mult sau mai puțin.

– Va trebui să te străduiești ceva mai mult decât mai mult sau mai puțin.

Așa nu ajungeam nicăieri. În fine, de ce să continui să mint?

– Nu știu să spun povești, am mărturisit, descurajat.

– Atunci stăm rău. Știi să citești, barem?

– Ș-știu.

– Cu ușurință?

– D-ddda...

– Foarte bine. Nici eu nu sunt un sultan, n-am nevoie de cineva care să-mi spună povești.

– Sultan?

– Ți-aș fi recunoscător să nu mă mai întrerupi. După cum spuneam, n-am nevoie de cineva care să-mi spună povești. Dar simt nevoia de cineva cu care să discut. Cineva care să-mi spună: Măi băiete, ar fi bine să schimbăm niște idei pe această temă. Tu ce spui?

– Păi...

– Ești dispus să schimbi niște idei cu mine pe o temă?

– Sunt.

Și așa am început să citesc în timpul zilei cărțile pe care Anibalector mi le indica și pe care, seara, le comentam împreună. Am descoperit că sultanul la care se referea era cel din *O mie și una de nopți*, căruia o anume Șeherezada trebuia să-i spună câte o poveste în fiecare noapte, iar la sfârșitul fiecăreia să-l mențină pe sultan suspendat în așteptarea a ceea ce avea să se întâmple în continuare, deoarece când n-ar mai fi avut povești, sultanul i-ar fi tăiat capul – ceea ce, pe lângă alte inconveniente, ar fi lăsat-o fără un loc unde să-și atârne cerceii.

Și eu care credeam că acel „continuarea în episodul următor” fusese inventat pentru telenovele...! Tot așa am aflat și că *Ar fi bine să schimbăm niște idei pe această temă* era titlul unei cărți a unui oarecare numit Mário de Carvalho. [...]

Și așa am început să citesc câte puțin din toate. N-am citit în viața mea cât am citit în timpul acela – săptămâni? luni? mai mult? – pe care l-am petrecut în peștera lui Anibalector. [...] Unele cărți îmi plăceau mai mult decât altele, dar am învățat să apreciez, au ajuns chiar să-mi placă și cele care, la început, mi se păreau mai complicate și nițeluș cam... în fine...

Ce pot să spun? Chiar și poezie am început să citesc, ce să fac... Sigur, aveam un mare stimulent: la fel ca în cazul Șeherezadei, ce avea să se întâmple oare când Anibalector se plictisea de mine? Cu diferența că, dacă ea spunea povești, eu le citeam – și nu mi-era ușor să pricep întotdeauna care din cele două activități ar fi mai pretențioasă. El voia pe cineva cu care să vorbească despre cărți și ce puteam eu să fac (spre binele meu) decât să mă străduiesc să fiu la înălțime?

Între timp însă, știam că nu eram la înălțime. În anumite momente mă simțeam doar puțin mai mult decât o cutie de rezonanță. Și mă enervam pe mine: cum e posibil ca un... un animal, pierdut pe o insulă la capătul lumii, să știe mai bine ca mine felul în care, în țara mea, oamenii lucraseră, truseră și se jucaseră cu limba mea?

Din fericire, acele momente de descurajare nu erau decât asta: momente. Nimic nu-l poate face pe un adolescent să uite de problemele lui decât gândul că este singur pe o insulă pierdută, alături de un monstru de erudiție.

La fel mi se întâmpla să mă întreb dacă Anibalector voia un interlocutor sau un discipol. El probabil că nu vedea deosebirea. Sigur e că adora să dueleze cu mine – sau să mă folosească pentru a duela cu sine însuși.

– Un cititor trebuie să se mențină neutru față de cartea pe care o citește, întrebi tu? Eu n-aș fi atât de radical. De ce s-ar cădea ca eu să încetez a fi eu numai pentru că-l aud pe altul cum gândește? Și cum aș putea eu să încetez a fi eu, chiar dacă aș vrea? Să se fi inventat oare deja chirurgia plastică pentru spirit? Totuși, e adevărat că cititorul trebuie să știe să încerce a vorbi

limba cărții. A vorbi limba cărții și a se abandona în voia melodiei ei, a se lăsa dus de curent, în loc să-și risipească forțele vâslind contra mării. Nu zic că trebuie să ne supunem, dar trebuie să fim disponibili. Cartea, prin faptul că este scrisă, a făcut deja un pas mare către noi: e un dar. Acum ne revine nouă să mulțumim pentru amabilitate și să facem un pas către carte.

– De ce?

– De ce, de ce...

Anibalector, la fel ca oamenii, nu era mulțumit când îi lipseau cuvinte sau argumente.

– Păi, nu știu. Poate fiindcă cheia lecturii se află chiar în cartea pe care o citim.

Pentru Anibalector, o carte era o întâlnire între două voci: a noastră și a cărții.

A. (4 puncte: 1 punct pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Bocage a fost:

- a. un marinar;
- b. un poet;
- c. un monstru;
- d. un adolescent.

2. Tennessee Williams ar spune:

- a. „plec în lumea de dincolo/ dacă trași cu pistolul.”
- b. „De asta citesc. E mai autonom. Depind mai puțin de bunătața străinilor.”
- c. „Ar fi bine să schimbăm niște idei pe această temă.”
- d. „cheia lecturii se află chiar în cartea pe care o citim.”

3. Cuvintele *Ar fi bine să schimbăm niște idei pe această temă* reprezintă:

- a. dorința adolescentului;
- b. cuvintele lui Anibalector;
- c. un titlu;
- d. cuvintele contramaistrului.

4. Secvența care sugerează un sentiment trăit de personajul narator este:

- a. „Hotărât, în noaptea aceea nu puteam fi un bun partener de tenis.”
- b. „Eu sau universul – unul din noi intra în flagrant delir.”
- c. „M-am temut că putea să-mi cadă în cap o stalactită.”
- d. „Și așa am început să citesc câte puțin din toate.”

B. (4 puncte: 0,5 p. pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei ale textului, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

--	--	--	--	--	--	--	--

- 1. El se sperie de o creatură uriașă, care-i vorbește.
- 2. Băiatul îl crede pe monstru un fel de zeu.
- 3. Anibalector are nevoie de cineva cu care să discute despre cărți.
- 4. Anibalector îi prezintă concepția lui despre carte și cititor.
- 5. Personajul narator se trezește într-o peșteră cu multe oase și cărți.
- 6. Băiatul citește și apreciază literatura.
- 7. Monstrul confirmă că este Anibalector.
- 8. Creatura este împotriva televizorului și a telenovelelor.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare din cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, prin enunțuri, la fiecare dintre următoarele cerințe:

- 1. Menționează trei aspecte la care se gândește băiatul după ce l-a auzit pe monstru vorbind.
- 2. Precizează stimulentele pentru care citește băiatul.
- 3. Precizează deosebirea dintre carte și televiziune, având în vedere semnificațiile următoarei secvențe: „Cititul înseamnă să faci lucrurile să se întâmple în capul tău. Nu stai să te zgâiești la un perete vorbitor!”

4. Explică de ce băiatul se enervează pe sine însuși.

D. Ești de acord cu ideea că „o carte era o întâlnire între două voci: a noastră și a cărții”?
Redactează un text de cel mult 20 de rânduri în care să-ți motivezi răspunsul.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

ROMÂNIA SĂLBATICĂ – EXPEDIȚIE DE FOTOGRAFIE ÎN ARIILE PROTEJATE
2010-08-09, Dan Dinu

Ziua de 11 august va marca începutul expediției fotografice „România sălbatică”, un proiect inițiat de fotograful Dan Dinu, în parteneriat cu WWF (World Wide Fund for Nature). Timp de aproape doi ani, cele mai spectaculoase zone din parcurile naționale și naturale vor fi surprinse în imagini menite să constituie o colecție publică de fotografii de calitate din ariile protejate din România.

Primele destinații ale expediției vor fi Parcul Național Munții Rodnei, Parcul Național Semenic – Cheile Carașului, Parcul Național Cheile Bicăzului – Hășmaș și Parcul Național Domogled – Valea Cernei, care se vor afla în obiectiv pe parcursul lunilor august și septembrie. Urmează, până la finalul anului 2010, Parcul Național Retezat, Parcul Național Defileul Jiului, Parcul Național Ceahlău și Parcul Național Piatra Craiului.

„În prima etapă, fiecare administrație de parc este consultată în legătură cu cele mai importante locuri și specii care fac respectiva arie protejată deosebită și care ar trebui fotografiate. Planul fiecărei deplasări se decide în strânsă colaborare cu echipa parcului și apreciez tot suportul pe care l-am primit până acum din partea lor”, a declarat Dan Dinu, inițiatorul expediției.

În faza inițială a proiectului imaginile realizate vor fi postate pe site-ul www.dandinu.net, principala platformă de comunicare a proiectului, urmând ca, pe parcurs, să fie creat un site al proiectului, care va stoca, la final, întreaga colecție de fotografii.

Expediția va continua până în luna mai 2012, vizând toate cele 28 de parcuri naționale, naturale și geoparcuri din România, iar în viitor se dorește o continuare a proiectului, prin realizarea unei bănci de imagini din ariile protejate din afara parcurilor, multe dintre ele mai puțin cunoscute publicului, mai ales în afara țării.

„Nu cred că mulți profesioniști valorifică la maximum potențialul tuturor ariilor protejate. Există locuri deosebite și în zone mai puțin celebre și sunt sigur că mulți fotografi, români și străini, vor dori să viziteze aceste arii protejate, după aceste acțiuni de promovare”, a adăugat Dan Dinu.

„Acest proiect va scoate la lumină diversitatea și bogăția naturii pe care o avem, lucrurile valoroase pe care echipele parcurilor naționale și naturale încearcă să le protejeze cu atât de puține resurse și cu atât de puțină recunoaștere. Sprijinirea acestor zone ar trebui să stea în spatele noului brand turistic al României, pentru ca acesta să aibă un conținut real și să fie sustenabil pe termen lung”, a declarat Luminița Tănăsie, director de program al WWF în România.

Imaginile obținute în cadrul expediției vor putea fi utilizate de către administrațiile parcurilor din România în materialele de comunicare (website-uri, publicații), ceea ce va crea, prin nivelul calitativ ridicat al imaginilor, un plus de valoare în componenta de promovare și de atragere a vizitatorilor.

Publicul larg va putea admira frumusețea zonelor fotografiate în cadrul proiectului „România sălbatică”, atât pe Internet, cât și în cadrul unei expoziții ce va fi organizată anul viitor. De altfel, WWF a organizat, în luna mai, o expoziție de stradă cu imagini din toate cele 28 de parcuri naționale, naturale și geoparcuri din România, dar și din Delta Dunării, Rezervație a Biosferei. Intitulată „La mulți ani!”, expoziția a fost realizată cu sprijinul acordat de Dan Dinu și de partenerii media Photolife și Terra Magazin și a constat în panouri fotografice de 1 metru pe 1,5 metri, expuse în parcul Alexandru Ioan Cuza din Capitală.

Proiectul „România sălbatică” beneficiază de susținerea: Nikon Romania, Photosetup, Gitzo, Manfrotto, Kata, F64 și Photolife.

Parteneri media: Alpinet și Foto-Magazin.ro.

Proiectul este implementat cu sprijinul RNP Romsilva.

(<http://www.foto-magazin.ro>)

A. (10 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Menționează două dintre destinațiile expediției.

2. Precizează modul în care se planifică deplasările.
3. Notează două modalități de mediatizare a rezultatelor.
4. Transcrie două secvențe care fac referire la oportunitățile oferite de proiect.
5. Prezintă, în cel mult 4 rânduri, relația care se poate stabili între denumirea expediției *România Sălbatică* și afirmația: „Sprijinirea acestor zone ar trebui să stea în spatele noului brand turistic al României, pentru ca acesta să aibă un conținut real și să fie sustenabil pe termen lung.”

B. (10 puncte)

Ai vrea să participi la o astfel de expediție? Motivează-ți răspunsul, într-un text de cel mult 15 rânduri.

SUBIECTUL al III-lea

10 puncte

Se vor acorda câte 2 puncte pentru cerințele 1-3 și 3 puncte pentru cerința 4.

Privește cu atenție afișul de mai jos pentru a răspunde cerințelor:

1. Notează titlul cărții a cărei lansare prilejuiește dezbateră și numele autorului ei.
2. Menționează două informații de pe afiș care îți stârnesc interesul.
3. Precizează locul unde se desfășoară dezbateră și numele editurii organizatoare.
4. Prezintă, într-un text de cel mult 20 de rânduri, o carte care, în opinia ta, ar trebui să facă parte dintre cele 101 de cărți românești „de citit într-o viață”, motivându-ți alegerea.

**„Dragostea oarbă
de carte românească”**

dezbateri pătimașă cu

Eugen Istodor & invitații

prilejuită de lansarea cărții

101
**cărți românești
de citit într-o viață**

Invitați:

Doru Bușcu, Iulian Comănescu,
Daniel Cristea-Enache, Solomon Marcus,
Matei Martin, Lucian Mîndruță,
Miruna Munteanu, Cristina Stîhi

Miercuri, 20 februarie, de la ora 19.00,
la Café Verona (str. Arthur Verona 13-15),
vino însoțit de cartea ta românească dragă!

cărturești
carte, oraș, muzică, alcool

POLIROM